

КОМУНІКАТИВНІ ПАРАМЕТРИ ФУТБОЛЬНОГО РЕПОРТАЖУ**Наталія ПОПЛАВСЬКА***доктор філологічних наук, професор**Тернопільського національного педагогічного університету**імені Володимира Гнатюка**вул. Максима Кривоноса, 2, м. Тернопіль**ORCID: 0000-0003-1100-5002**poplav@tnpu.edu.ua*

У статті зазначено, що досягнення спортсменів, команд, окремих галузей спорту репрезентують та узагальнюють масмедіа. Спортивній журналістиці притаманні практично всі можливі жанри, серед них і репортаж. Проаналізовано домінантні комунікативні параметри футбольного репортажу: змістовність, логічність, правильність, точність, чистота, різноманітність, експресивність, які сприяють якості реалізації тексту футбольного репортажу, забезпечують переконливість матеріалу, активізують увагу адресата. Матеріалом слугували спортивний портал «Футбол» (<https://football.ua>) та вебсайт «Суспільне. Спорт» (<https://suspilne.media/sport/>).

У ракурсі змістовності розглянуто репрезентативність заголовків футбольних репортажів, поділ матеріалу на змістові блоки. Увиразнено нерозривний зв'язок змістовності з фактуальністю як текстовою категоріальною одиницею. Оскільки логічність проєктується на структуру тексту, то детальніше висвітлено специфіку основної частини репортажу та його завершення. Наведено перелік типових порушень правильності української мови (тавтологія, кальки, відсутність чергувань прийменників у/в, неправильне закінчення іменників у різних формах, відсутність необхідних розділових знаків та ін.) і чистоти мови (надмір іншомовізмів, зокрема англізмів). Виокремлено мовні засоби, які сприяють дотриманню точності мови (систему футбольних термінів), різноманітності мови (різних мовних засобів для вираження одного і того ж змісту), експресивності мови (форми ступенів порівняння якісних прикметників, образні засоби: епітетні конструкції, порівняння, детермінологізовані терміни з трансформованою семантикою, окличні речення, ампліфікацію, парцеляцію).

Підсумовано, що аналіз спортивного порталу «Футбол» та вебсайту «Суспільне. Спорт» засвідчує належний рівень матеріалів футбольних репортажів, які відповідають стандартам професійної журналістики.

Ключові слова: *репортаж, масмедіа, текст, комунікативні параметри, термінологія, футбольні терміни, мовні засоби, українська мова.*

COMMUNICATIVE PARAMETERS OF FOOTBALL REPORTING

Nataliya POPLAVSKA

*Doctor of Philological Sciences, Professor
of Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University*

2 Maxyma Kryvonosa str., Ternopil

ORCID: 0000-0003-1100-5002

poplav@tnpu.edu.ua

The article states that the mass media represent and generalize the achievements of athletes, teams, and individual sports fields. Almost all possible genres belong to sports journalism, including reporting. The dominant communicative parameters of the football reporting were analyzed: meaningfulness, logic, correctness, accuracy, purity, diversity, expressiveness, which contribute to the quality of the text of the football reporting, ensure the persuasiveness of the material, and activate the attention of the addressee. The sports portal «Football» (<https://football.ua>) and website «Social. Sport» (<https://suspilne.media/sport/>).

From the point of view of content, the representativeness of the headlines of football reports, the division of the material into content blocks is considered. The inseparable connection of content with factuality as a textual categorical unit is emphasized. Since logic is projected onto the structure of the text, the specifics of the main part of the reporting and its conclusion are covered in more detail. A list of typical violations of the correctness of the Ukrainian language (tautology, tracings, lack of alternation of prepositions, incorrect endings of nouns in various forms, lack of necessary punctuation marks, etc.) and purity of language (excess of foreignisms, in particular anglicisms) is given. Linguistic means that contribute to the observance of language accuracy (a system of football terms), language diversity (different language means to express the same content), language expressiveness (forms of degrees of comparison of qualitative adjectives, figurative means – epithet constructions; comparisons, determined terms with transformed semantics, exclamatory sentences, amplification, parcellation).

It was concluded that the analysis of the sport portal «Football» and website «Social. Sport» certifies the appropriate level of materials of football reports that meet the standards of professional journalism.

Key words: *reporting, mass media, text, communicative parameters, terminology, football terms, linguistic means, Ukrainian language.*

Постановка проблеми. Спорт – організована за сукупністю правил діяльність людей, яка полягає у зіставленні їхніх фізичних та інтелектуальних здібностей під час проведення змагань. Водночас це динамічне поліфункціональне явище культури, вид і результат діяльності соціуму. Досягнення спортсменів, команд, окремих галузей спорту репрезентують та узагальнюють масмедіа. Спортивній журналістиці притаманні практично всі можливі жанри, серед них і репортаж

[1–4]. Це інформаційний жанр, «...предметом якого є цікаві для громадськості події дня. Автор має бути очевидцем або учасником події, що становить яскравий епізод або факт дійсності (мітинг, демонстрація, спортивні змагання та ін.). Предметом відображення у репортажі є подія, метою – відтворення її сюжету, а не осмислення значення» [5, с. 237].

Жанрові та стильові особливості репортажу в українській спортивній пресі проаналізувала О.В. Лаврик. Дослідниця звернула увагу на мету і функцію цього жанру, його структурну організацію, підсумувала особливості подієвих репортажів, проблемних, репортажів-коментарів, виокремила категорії часу і простору в них [6].

Серед різновидів спортивних жанрів увагу науковців привертає футбольний репортаж. П.Б. Струганець зазначає, що «зростання інтересу до мови футболу в сучасних умовах детермінували такі чинники: важливість якісного контенту державною мовою в ЗМІ; відкриття дедалі більшої кількості спортивних медійних платформ, порталів українською мовою; розширення футбольної глядацької аудиторії; обговорення спортивної проблематики в соціальних мережах» [7, с. 75]. Т.А. Єщенко вважає, що футбольний телерепортаж – це і текст, і дискурс сфери масмедіа, а погляд на об'єкт дослідження вмотивований парадигмою, у поле зору якої потрапляє об'єкт дослідження [8, с. 89]. І.М. Бабій та Н.О. Свистун висвітлили особливості структурно-семантичної організації футбольних телерепортажів, зокрема виявили широку систему мовних засобів і способів формування спортивного дискурсу. Науковці констатують, що мовні засоби служать «для відтворення коментатором процесу подій, що відбуваються на футбольному полі ... нерідко містять оцінно-експресивне навантаження, підвищують вичерпність та оригінальність подачі матеріалу, посилюють вплив на слухача (глядача)» [9, с. 70]. М. Галлер мовно-творчу роботу репортера вбачав у тому, щоб «прибирати камені спотикання, розкладати синтаксичні періоди, колоти слова-чудовиська, перебудовувати двозначні реченнєві конструкції, шукати синоніми – і все-таки вибирати стисліші й простіші рішення» [10, с. 206].

Усе ж попри окремі студії, присвячені аналізу футбольного телерепортажу, комплексного вивчення цього феномену досі немає. Тому проблематика є актуальною.

Мета статті – проаналізувати комунікативні параметри футбольного репортажу. Матеріалом слугували спортивний портал «Футбол» (<https://football.ua>) та вебсайт «Суспільне. Спорт» (<https://suspilne.media/sport/>) загальноукраїнського суспільного телеканалу «Суспільне. Спорт» у складі Національної суспільної телерадіокомпанії України на спортивну тематику.

Мовні факти паспортизовано з указівкою джерела інформації та дати публікації. Використано такі основні методи дослідження: пряме спостереження – для збору фактичного матеріалу, функційний метод – для інтерпретації семантико-стилістичного навантаження мовних засобів, які репрезентують ті чи ті комунікативні параметри; описовий метод – для характеристики домінантних комунікативних параметрів футбольного репортажу.

Виклад основного матеріалу дослідження. Комунікативні параметри футбольного репортажу – це характеристики його змісту та форми, сумарна оцінка досконалості тексту. Науковці називають такі характеристики ще комунікативними ознаками, комунікативними якостями, критеріями досконалої мови та ін. Загалом виокремлюють понад 50 характеристик [11, с. 42]. До домінуючих комунікативних параметрів відносять змістовність (інформативність), логічність, правильність, точність, чистоту, різноманітність, експресивність. Саме такі параметри розглянемо у футбольному репортажі.

Змістовність футбольного репортажу визначає інформативне наповнення тексту. Заголовки репортажів зазвичай дуже промовисті, як-от: *У Музей футболу, розкішний стадіон та неймовірна фанатська підтримка: великий репортаж з матчу Боруссія Дортмунд – Уніон Берлін* (football.ua, 10.10.2023) [12]; *Товариський матч у школі олімпійського резерву із футболу у Житомирі: до гри долучилися випускники, які служать у ЗСУ* (susplne.media/sport, 30.12.2024) [13]. О.П. Голуб зауважує: «Заголовок має зорієнтувати читача в межах сторінки, допомогти йому зробити вибір, відкинути всю нецікаву для нього інформацію, яка не стосується теми. Заголовок повинен викликати у читача бажання читати далі. Цей елемент визначає жанр матеріалу, із самого початку орієнтує читача, з чим він матиме справу, яку користь отримає від прочитання саме цього матеріалу. Заголовок має бути інформативним та спонукати читача прочитати чи подивитися цей матеріал» [14, с. 47].

Буває, що репортажі розбито на рубрики. Наприклад, репортаж про поїздку на матч у Дортмунд розподілено на структурні частини так: *«Детальний гайд по відвідуванню одного з найбільш яскравих уболівальницьких міст світу»*; *«Дортмунд – непростий для подорожей фанатів зі Східної Європи»*; *«У місті знаходиться найбільший музей футболу у Німеччині і один з найбільших у Європі, а практично в кожному куточку відчувається любов до Боруссії»*; *«Матчдей – справжнє футбольне свято для кожного вболівальника»*; *«Житло в Дортмунді коштує достатньо дорого в дні матчів, тому його потрібно бронювати наперед»* (football.ua, 10.10.2023). Такі розлогі формулювання авторства Романа Котляра є маркером поділу на змістові блоки, слугують своєрідною анотацією до кожного наступного фрагмента тексту.

На вебсайті «Суспільне. Спорт» розміщено ексклюзивний репортаж із матчу збірної України під заголовком *«Шалені емоції на трибунах, коментарі гравців та найбільший камбек в історії України. Репортаж зі Скоп'є»* (susplne.media/sport, 17.06.2023) [15]. Спостерігаємо поєднання текстової частини з відеочастиною. У текстовому фрагменті викладено основні факти: *«Ексклюзивний репортаж Суспільне Спорт з матчу збірної України. Збірна України з футболу провела перший офіційний матч під керівництвом Сергія Реброва. На виїзді українці обіграли Південну Македонію у відборі на Євро-2024 – 3:2. Україна програвала по ходу матчу з рахунком 2:0, але за останні 30 хвилин змогла забити три голи і виграти гру. Цей результат – повторення найбільшого камбеку в історії*

збірної України» (suspilne.media/sport, 17.06.2023). А відеочастина відображає невелику екскурсію столицею Південної Македонії, спілкування з фанатами та гравцями, а також передає емоції, які вирували під час матчу Південної Македонії з Україною.

Змістовність тексту нерозривно пов'язана з **логічністю**, характеристикою, яка проєктується на структуру тексту. Основна частина тексту репортажу побудована на фактах, які висвітлюють час і місце події, особливості перебігу футбольного дійства, що є визначальними для ідентифікації тексту як репортажу. Завершення репортажу, як правило, буває відкрите та закрите. «Закрите завершення нагадує завершене коло, що повертає читача до початку, до дійової особи, про яку йшлося в зачині. Це остання цитата, останній вислів, остання дія персонажу з перших рядків. Відкрите завершення привносить щось нове, наприклад уводить наприкінці нову людину, про яку в матеріалі до того не йшлося. Це може бути також новий елемент атмосфери, що натякає на розвиток події вже після закінчення репортажу [14, с. 48–49]. Для футбольного репортажу здебільшого характерне закрите завершення, наприклад: *«Якщо робити коротке саммарі поїздки, це місто однозначно вартує вашої уваги. Футбол тут максимально щільно працює у симбіозі з місцевими мешканцями, в кожному куточку відчувається гордість за головну команду... Це промислове місце, котре раніше було відоме переважно завдяки вугільним шахтам, тому шукати якісь цікаві пам'ятки тут не варто, їх не так багато і переважно вони пов'язані з футболом. Проте за рахунок специфічного вайбу створюється неповторна картина, що є справжнім маст-хевом для кожного шанувальника спорту номер один»* (football.ua, 10.10.2023).

Правильність як базова лінгвальна характеристика якості репортажу – це дотримання норм української літературної мови. У науковій розвідці «Спортивний репортаж як дзеркало суспільного мовлення (на матеріалі футбольних телетрансляцій)» В.М. Барчук наголосив на тому, що «завдання кожного, і особливо публічного, українця – виховувати серед інших чеснот мовний патріотизм, творити функціональні стилі усіх сфер діяльності, зокрема й українську спортивну журналістику, а також бути гідним пам'яті тих, хто відстояв нашу мову ціною життя в часи заборон і репресій» [16, с. 23]. За нашими спостереженнями, у футбольних репортажах є порушення літературних норм різних типів. Проаналізуємо аномативи, які зафіксували в одному репортажі на спортивному порталі «Футбол» (football.ua, 10.10.2023) [12]:

– тавтологія: *Напряму туди не завжди є прями авіарейси, аналогічна ситуація з автобусами та іншим транспортом;*

– кальки: *на протязі*, коли йдеться про час (*на протязі трішки більше чотирьох хвилин*); *вірний* зі значенням «правильний» – *невірне рішення (прийняти невірне рішення)*;

– відсутність чергувань прийменників у/в (*В нашому випадку; ...опинилися у одному з головних футбольних центрів світу...; В моєму випадку довелось їхати...; В попередньому реченні...*);

– неправильне закінчення іменників у формі множини: *слот* – *слота* (нормативно: *слоти*) (*Наразі можна полетіти в два часових слота*);

– неправильне закінчення іменників у формі родового відмінка однини: *потяг* – *потягу* (нормативно: *потяга*) (*однієї зі станцій місцевого потягу*); *об'єкт* – *об'єкту* (нормативно: *об'єкта*) (*Переходимо безпосередньо до головного об'єкту Дортмунда*);

– порушення орфографічної норми, зокрема неправильне написання іменників, першою частиною яких є незмінна основа іншомовного походження на *о*, *а* – *відео-* (*Після матчу він сказав, що краще було послухати консультацію з відео-асистентами* (нормативно: *відеоасистентами*. – Н.П.) *довше, аніж прийняти невірне рішення, за яке його потім критикували би ще більше*);

– відсутність необхідних розділових знаків у конструкціях із відокремленою обставиною, вираженою дієприслівниковим зворотом (*Знову ж таки, враховуючи обмеження в часі* (тут потрібно поставити кому. – Н.П.) *не було можливості потрапити туди, проте є фото з попереднього візиту до цього важливого місця*; *Говорячи про ложу преси* (тут потрібно поставити кому. – Н.П.) *варто зазначити, що вона зроблена максимально компактно...*; *Переходячи безпосередньо до поєдинку* (тут потрібно поставити кому. – Н.П.) *варто зазначити невдалу тенденцію Боруссії під керівництвом Едіна Терзіча цього сезону...*);

– відсутність необхідних розділових знаків у складному реченні: *Якщо є бажання та час прогулятися околицями аеропорту* (тут потрібно поставити кому. – Н.П.) *можна дістатися однієї зі станцій місцевого потягу...*).

Точність мови характеризує відповідність думки предметові чи явищу дійсності. У футбольному репортажі основний виразник точності – галузева термінологія. З-поміж футбольних термінів за ступенем спеціалізації їх значення функціують загальноспортивні термінологічні одиниці (*гра, перемога*), міжгалузеві спортивні терміни (*м'яч, поле*) і терміни тільки сфери футболу (*вінгер, офсайд*). Частотною є екстрагалузева термінологія, зокрема з військової сфери (*атака, напад, захист*).

Для прикладу розглянемо футбольні терміни, зафіксовані у репортажах: *гол, голкіпер* (*Додаткової впевненості додав і гол Ніко Шлоттербека, який він забив із 31 метра у дев'ятку з легким рикошетом від рукавиць голкіпера*); *захисний блок* (*Не вдавалося ефективно проходити захисний блок опонента*); *тайм, поле, команда* (*Проте у другому таймі на поле вийшла зовсім інша команда*); *просування м'яча* (*...були епізоди із невдалим просуванням м'яча вперед*); *фанати клубу* (*Особливо приємним для фанатів клубу, таких як автор цього репортажу, буде спеціальний автомат, де можна подивитися деякі відео із визначними моментами різних років...*); *фланги* (*...не надто вдало працювали обидва фланги*) (football.ua, 10.10.2023).

У кожному футбольному репортажі наявна номенклатура, яка слугує номінації футбольних клубів, гравців: *Боруссія Дортмунд* *вважається одним з найсимпатичніших клубів світу, як за стилем гри, так і фанатською базою*; *Враховуючи*

те, що найчастіше поєдинки Бундеслиги за участі **дортмундців** відбуваються о 15:30 за місцевим часом, перший варіант більш підходящий (football.ua, 10.10.2023); Далі чогось цікавого у матчі не було. Інтер не придумував собі проблем, а «елліни» не могли створити нічого, що натякнуло би на позитивний результат (football.ua, 17.01.2023).

Важливий комунікативний параметр футбольного репортажу – **чистота** мови. Цю ознаку, за словами Н.Д. Бабич, варто розглядати «у трьох аспектах: в орфографії – правильна літературно-нормативна вимова, відсутність інтерферентних явищ, так званого акценту; у слововживанні – відсутність позалітературних елементів...; в інтонаційному аспекті – відповідність інтонації змістові та експресії висловлення, відсутність брутальних, лайливих, лицемірних ноток» [17, с. 125–126].

Натрапляємо на професіоналізми та професійні жаргонізми (сленгізми), але такі «вкраплення» не псують тканину тексту, а, на нашу думку, додають експресії, динаміки завдяки стислості висловлювання, як-от: *забити у дев'ятку* (дев'ятка – це верхній кут воріт, внутрішня частина воріт між стійкою і поперечкою). Наприклад: *Додаткової впевненості додав і гол Ніко Шлоттербека, який він забив із 31 метра у дев'ятку з легким рикошетом від рукавиць голкіпера. А втім, є мовні засоби, які можна назвати ложкою дьогтю в бочці меду. Це надмір іншомовізмів, зокрема англізмів. В одному репортажі задіяні такі лексичні одиниці: банер (Аеропорт у Дортмунді практично одразу зустрів великим банером із написом – «Stand with Ukraine», що достатньо приємно бачити); бекграунд (фанатський бекграунд наставника); вайб, маст-хев (Проте за рахунок специфічного вайбу створюється неповторна картина, що є справжнім маст-хевом для кожного шанувальника спорту номер один); гайд (Детальний гайд по відвідуванню одного з найбільш яскравих вболівальницьких міст світу); гандикап (...потрібно планувати виїзд із часовим гандикапом); катерінг (Катерінг для журналістів тут зроблений за вищими стандартами); матчдей (Матчдей – справжнє футбольне свято для кожного вболівальника); саммарі (коротке саммарі поїздки); слот (Проте варто завчасно дивитися на календар матчів, тому що топові зустрічі можуть бути у вечірньому слоті у суботу або в п'ятницю); супорт (Цього разу супорт традиційно був на висоті); фан-шоп, фуд-корт (Всередині фан-шопу є фуд-корт, де можна поїсти перед початком поєдинку, а також невелика тераса із видом на фасад Вестфаленштадіону); флеш-інтерв'ю (...є можливість взяти флеш-інтерв'ю в гравців або представників клубу); чек-ін (Тому перед вильотом можна провести час там (в аеропорту – Н. П.), скуштувати польські і не тільки страви в очікуванні свого чек-іну) (football.ua, 10.10.2023).*

Різноманітність мови можна продемонструвати за допомогою синонімічних словосполучень, як лексичних, так і граматичних [18, с. 191]: *забив гол – поклав четвертий дальнім ударом* (football.ua, 10.10.2023), *перемогли – обіграли* (suspilne.media/sport, 17.06.2023). Різноманітність експлікована застосуванням різних мовних засобів для вираження одного і того ж змісту.

Футбольний репортаж зазвичай характеризується **експресивністю**. Цей комунікативний параметр базується на стилістичній дихотомії: «позитивне/негативне, добре/погане; приємне/неприємне, високе/низьке тощо» [19, с. 189].

У репортажі «*Ще більше скажений Наполі, «стара» Аталанта і дві тренерські відставки: підсумки 18-го туру Серії А*» (football.ua, 17.01.2023) експресивність експлікована такими способами і мовними засобами:

– формами ступенів порівняння якісних прикметників (*Ще більше скажений Наполі; Боруссія Дортмунд вважається одним з найсимпатичніших клубів світу, як за стилем гри, так і фанатською базою*);

– образними засобами, зокрема епітетними конструкціями (*Здавалось би, що мегапрагматичний Аллегрі точно не здатен «перемудрити», та вихід Бремера замість Ругані після «сухих» перемог виглядав саме так; Матч з Інтером – це і справді було страшенне фіаско*); порівнянням у формі протиставлення (*Не тур, а справжній вогонь!*);

– детермінологізованими термінами із трансформованою семантикою, як-от із медичної сфери (*міланська лихорадка*);

– окличними реченнями (*Так, при тому далеко не всі поєдинки були з інтригами до фінального свистка, але ж скільки подій!*);

– ампліфікацією, зокрема нагромадженням характеристик для підсилення висловлення (*А ще нагадує себе часів Сассуоло – це і справді вишукано, красиво та ефектно*);

– парцеляцією для увиразнення ознаки (*Відставка номер 2. Розгромна*).

Висновки. Отже, комунікативні параметри футбольного репортажу, зокрема такі, як змістовність, логічність, правильність, точність, чистота, різноманітність, експресивність, слугують якості реалізації тексту, забезпечують переконливість матеріалу, активізують увагу адресата. Аналіз спортивного порталу «Футбол» (<https://football.ua>) та вебсайту «Суспільне. Спорт» (<https://suspilne.media/sport/>) засвідчує, що рівень матеріалів відповідає стандартам професійної журналістики. Усе ж у репортажах трапляються порушення норм української літературної мови. Тому актуалізується проблема дотримання культуромовних еталонів, а також увиразнюється потреба постійної роботи над удосконаленням журналістської майстерності.

ЛІТЕРАТУРА

1. Beck D., Sport and media. Switzerland: University of Fribourg, 2003. 195 p.
2. Stead D. Sport and the Media. Sport and Society: A Student Introduction. SAGE Publications Ltd, 2008. P. 184–200.
3. Gerhardt C. A multi-modal analysis of live TV football commentary. Lavric E., Pisek G., Skinner A., Stadler W. The Linguistics of Football. Tübingen: Gunter Narr Verlag, 2008. P. 283–294.
4. Rowe D. Global Media Sport: Flows, Forms and Futures. London & New York: Bloomsbury Academic, 2011. 192 p.

5. Журналістика : словник-довідник / авт.-уклад. І.Л. Михайлин. Київ : Академ-видав, 2013. 320 с.
6. Лаврик О.В. Жанрово-стильові особливості репортажу в українській спортивній пресі. *Теле- та радіожурналістика*. 2010. Вип. 9. Ч. 1. С. 196–202.
7. Струганець П. Типологія лексичних номінацій у футбольному телерепортажі. *Закарпатські філологічні студії*. 2023. Вип. 29. Т. 2. С. 74–78.
8. Єщенко Т.А. Футбольний телерепортаж крізь призму текстових категорій. *Наукові записки. Серія «Філологічні науки»*. 2023. Вип. 4(207). С. 88–92.
9. Бабій І., Свистун Н. Особливості структурно-семантичної організації спортивного дискурсу (на матеріалі футбольних телерепортажів). *Наукові праці Міжрегіональної академії управління персоналом. Філологія*. 2023. № 2. С. 64–71.
10. Галлер М. Репортаж / пер. з нім. В. Климченко, В. Олійник. Київ : Академія української преси, Центр вільної преси, 2011. 348 с.
11. Культура мови: від теорії до практики : монографія / за ред. Л. Струганець. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2015. 220 с.
12. Котляр Р. Музей футболу, розкішний стадіон та неймовірна фанатська підтримка: великий репортаж з матчу Боруссія Дортмунд – Уніон Берлін. *Football.ua*. 10.10.2023. URL: <https://football.ua/germany/515455-muzejj-futbolu-rozkishnijj-stadion-ta-nejmovirna-fanatska-pidtrimka-velikijj-reportazh-z-matchu-borussija-union.html>
13. Клименко Д., Слободенюк О. Товариський матч у школі олімпійського резерву з футболу у Житомирі: до гри долучилися випускники, які служать у ЗСУ. *Суспільне. Спорт*. 30.12.2024. URL: <https://suspilne.media/651072-tovariskij-matc-u-skoli-olimpijskogo-rezervu-iz-futbolu-u-zitomiri-do-gri-dolucilisa-vipuskniki-aki-sluzat-v-zsu/>
14. Голуб О.П. Медіакомпас: путівник професійного журналіста. Київ : Софія-А, 2016. 184 с.
15. Захарченко С., Каранов Є. Шалені емоції на трибунах, коментарі гравців та найбільший камбек в історії України. Репортаж зі Скоп'є. *Суспільне. Спорт*. 17.06.2023. URL: <https://suspilne.media/sport/509621-saleni-emocii-na-tribunah-komentari-gravciv-ta-najbilsij-kambek-v-istorii-ukraini-reportaz-zi-skope/>
16. Барчук В. Спортивний репортаж як дзеркало суспільного мовлення (на матеріалі футбольних телетрансляцій). *Рідне слово в етнокультурному вимірі*. Дрогобич : Посвіт, 2015. С. 15–24.
17. Бабич Н.Д. Основи культури мовлення. Львів : Світ, 1990. 232 с.
18. Poplavska N., Zalipska I. The language imagery and diversity of contemporary media text. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2023. Вип. 64. Т. 2. С. 187–193.
19. Мацько Л.І., Сидоренко О.М., Мацько О.М. Стилістика української мови. Київ : Вища школа, 2005. 462 с.

REFERENCES

1. Beck, D. (2003). Sport and media. Switzerland: University of Fribourg. 195 s.
2. Stead, D. (2008). Sport and the Media. *Sport and Society: A Student Introduction*. SAGE Publications Ltd. P. 184–200.

3. Gerhardt, C. (2008). A multi-modal analysis of live TV football commentary. *Lavric E., Pisek G., Skinner A., Stadler W. The Linguistics of Football*. Tübingen: Gunter Narr Verlag, P. 283–294.
4. Rowe, D. (2011). *Global Media Sport: Flows, Forms and Futures*. London & New York: Bloomsbury Academic. 192 s.
5. Mykhailyn, I.L. (2002). *Osnovy zhurnalistyky [Fundamentals of journalism]*. Kyiv: TsUL. 284 s. [in Ukrainian].
6. Lavryk, O.V. (2010). Zhanrovo-stylovi osoblyvosti reportazhu v ukrainskii sportyvni presi [Genre and style features of reporting in the Ukrainian sports press]. *Tele- ta radiozhurnalistyka: zb. nauk. pr.* [Television and radio journalism: coll. of science works]. Vol. 9 (1). Lviv: LNU im. I. Franka. P. 196–202 [in Ukrainian].
7. Struhanets, P. (2023). Typolohiia leksychnykh nominatsii u futbolnomu telereportazhi [Typology of lexical nominations in football TV reporting]. *Zakarpatski filolohichni studii* [Transcarpathian Philological Studies]. Vol. 29 (2). P. 74–78 [in Ukrainian].
8. Yeshchenko, T.A. (2023). Futbolnyi telereportazh kriz pryizmu tekstovykh katehorii [Football TV reporting through the lens of textual categories]. *Naukovi zapysky. Serii: Filolohichni nauky* [Scientific notes. Series: Philological sciences]. Kropyvnytskyi: Vydavnychiy dim «Helvetyka». Vol. 4 (207). P. 88–92 [in Ukrainian].
9. Babii, I., & Svystun, N. (2023). Osoblyvosti strukturno-semantychnoi orhanizatsii sportyvnoho dyskursu (na materialy futbolnykh telereportazhiv) [Peculiarities of the structural and semantic organization of sports discourse (based on the material of football TV reports)]. *Naukovi pratsi Mizhrehionalnoi akademii upravlinnia personalom. Filolohiia* [Scientific works of the Interregional Academy of Personnel Management. Philology]. Vol. 2. P. 64–71 [in Ukrainian].
10. Haller, M. (2011). *Reportazh [Reporting]*. Kyiv: Akademiia Ukrainskoi Presy, Tsentr Vilnoi Presy. 348 s. [in Ukrainian].
11. *Language culture: from theory to practice*. Ed. by L. Struhanets (2015). Ternopil: Navchalna knyha – Bohdan. 220 s. [in Ukrainian].
12. Kotliar, R. (2023). Muzei futbolu, rozkishnyi stadion ta neimovirna fanatska pidtrymka: velykyi reportazh z matchu Borussia Dortmund – Union Berlin [A football museum, a luxurious stadium and incredible fan support: a great report from the match Borussia Dortmund – Union Berlin]. *Football.ua*. Retrieved from: <https://football.ua/germany/515455-muzejj-futbolu-rozkishnijj-stadion-ta-nejmovirna-fanatska-pidtrimka-velikijj-reportazh-z-matchu-borussija-union.html> [in Ukrainian].
13. Klymenko, D., & Slobodeniuk, O. (2024). Tovaryskyi match u shkoli olimpiiskoho rezervu iz futbolu u Zhytomyri: do hry doluchylysia vypusknyky, yaki sluzhat v ZSU [Friendly match at the Olympic reserve football school in Zhytomyr: graduates serving in the Armed Forces joined the game]. *Suspiljne. Sport*. Retrieved from: <https://suspilne.media/651072-tovariskij-matc-u-skoli-olimpijskogo-rezervu-iz-futbolu-u-zitomiri-do-gri-dolucilisa-vipuskniki-aki-sluzat-v-zsu/> [in Ukrainian].

14. Holub, O.P. (2016). *Mediakompas: putivnyk profesiinoho zhurnalista* [Mediacompass: a professional journalist's guide]. Kyiv: TOV «Sofia-A». 184 s. [in Ukrainian].
15. Zakharchenko, S., & Karanov, Je. (2023). Shaleni emociji na trybunakh, komentari ghravciv ta najbilshyj kambek v istoriji Ukrajinny. Reportazh zi Skop'je [Crazy emotions in the stands, players' comments and the biggest comeback in the history of Ukraine. Report from Skopje]. *Suspiljne. Sport*. Retrieved from: <https://suspilne.media/sport/509621-saleni-emocii-na-tribunah-komentari-gravciv-ta-najbilsij-kambek-v-istorii-ukraini-reportaz-zi-skope/> [in Ukrainian].
16. Barchuk, V. (2015). Sportyvnyi reportazh yak dzerkalo suspilnoho movlennia (na materialy futbolnykh teletransliatsii) [Sports reporting as a mirror of public broadcasting (based on the material of football telecasts)]. *Ridne slovo v etnokulturnomu vymiri: zb. nauk. pr.* [The native word in the ethnocultural dimension: coll. of science works]. Drohobych: Posvit. P. 15–24 [in Ukrainian].
17. Babych, N.D. (1990). *Osnovy kultury movlennia* [Fundamentals of speech culture]. Lviv: Svit. 232 s. [in Ukrainian].
18. Poplavska, N., & Zalipska, I. (2023). The language imagery and diversity of contemporary media text. *Aktualni pytannia humanitarnykh nauk: mizhvuzivskyi zbirnyk naukovykh prats molodykh vchenykh Drohobytskoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu imeni Ivana Franka* [Current issues of humanitarian sciences: interuniversity collection of scientific works of young scientists of Ivan Franko Drohobych State Pedagogical University]. Vydavnychy dim «Helvetyka». Vol. 64(2). P. 187–193.
19. Matsko, L.I., Sydorenko, O.M., & Matsko, O.M. (2005). *Stylistyka ukrainskoi movy* [Stylistics of the Ukrainian language]. Kyiv: Vyshcha shkola. 462 s. [in Ukrainian].